

Het manco van het tweede gebod

Vrijgemaakt Monster kiest voor een andere formulering van het tweede gebod. Trouwe gelovigen met afgeweken kinderen zouden daarvoor teveel de schuld in de schoenen geschoven krijgen.

Dit lijkt ook niet verwonderlijk, zoals de NBV het tweede gebod vertaald heeft.

Het probleem ligt bij de zinsnede: 'voor de schuld van de ouders laat ik de kinderen boeten.' Dat er gekozen wordt voor 'voor de schuld van de ouders roep ik de kinderen ter verantwoording' zorgt niet echt voor een verbetering. Zoals dr. Wolter Rose al stelde is het werkwoord *paqad* zeer lastig te vertalen en er zijn daarmee zeer veel vertaalmogelijkheden.

Het lijkt erop dat niet het 'boeten' het manco van de NBV is, maar de scheiding van vers 5 in twee zinnen. Voor het vak Hebreeuws heb ik ooit de 10 geboden vertaald, met vers 5 als één zin. Letterlijk luidde mijn werkvertaling: "U zult u voor hen niet neerwerpen en niet hen dienen, want Ik ben de Here uw God, een jaloerse; bezoekende de misdaad van de vaders over de kinderen, over het derde, over het vierde, van mijn haters." De NBG '51 en de Statenvertaling hebben dit wel overgenomen; de NBV heeft het ten behoeve van leesbaarheid losgelaten.

In de NBV is het dus mogelijk de beide zinnen van vers 5 los van elkaar te zien, waardoor ze voor de gewone toehoorder ineens niet meer met elkaar in verband lijken te staan. Hierdoor kan verwarring ontstaan bij gemeenteleden, dat zij medeschuldig zijn aan het ongeloof van hun kinderen.

De twee losse zinnen hebben de leesbaarheid vergroot, maar de luisterbaarheid zeer verkleind.

Om in de lijn van de NBV te blijven zou ik een kleine wijziging voorstellen, die ineens overduidelijk stelt wanner de geslachten zullen boeten voor de schuld van de ouders. Dit voorstel is als volgt:

"Kniel voor zulke beelden niet neer, want Ik, de Heer, uw God, duld geen andere goden naast mij. Voor deze ouderlijke schuld laat ik de kinderen boeten. Ook het derde en het vierde geslacht van hen, die mij haten. Maar als ze mij liefhebben en doen wat Ik opdraag, bewijs ik hun Mijn liefde tot in het duizendste geslacht."

Nu klopt het bijvoorbeeld ook met Daniël en zijn vrienden (die rechtvaardig waren, maar toch weggevoerd werden). Zij moesten boeten voor de afgoderij van hun ouders, hoewel zij rechtvaardig waren, maar daarbij werden zij in Babel wel tot zegen.

Het blijkt dus dat dit tweede gebod niet gaat om ongeloof en afwijken van kinderen als ouderlijke schuld (ongeloof is immers nooit een straf, maar altijd een menselijke keuze). Gods straf op de zonde van afgoderij werd later genoemd: verstrooiing onder de heidenen (Leviticus 26:33).

Hieruit blijkt al dat het afdwalen of ongelovig zijn van kinderen, niet de straf van God is, maar eerder een eigen keuze. De straf was immers de wegvoering naar Babel, die dus ook neerkwam op rechtvaardige kinderen van ongelovige ouders. Deze straf duurde 70 jaar, dus van de ongelovige ouders zat het nageslacht tot en met de 4^e generatie in Babel.

Een laatste puntje is het laatste deel van dit gebod: "Maar als ze mij liefhebben en doen wat Ik opdraag, bewijs ik hun Mijn liefde tot in het duizendste geslacht." Dit kan gewoon niet kloppen, want tussen Abraham (die God liefhad en deed wat Hij hem opdroeg) en de ballingschap zitten geen duizend geslachten. De NBV lijkt hier een vorm van verbondsautomatisme te propageren: als ik geloof, worden duizend geslachten na mij gezegend. Alsof God zelf verbondsautomatisme gecreëerd heeft.

De NBG vertaalde met 'aan duizenden van hen die mij liefhebben.' De Naardense Bijbel van Pieter Oussoren is nog duidelijker: "en die vriendschap bewijst aan duizenden: aan hen die mij liefhebben." Hiermee worden niet zozeer geslachten bedoeld, maar meer gelovigen zelf. God bewijst zijn liefde aan duizenden die Hem liefhebben. Wellicht dat die 'duizenden' gewoon een grootheid is, zoals voor ons miljoenen een enorme hoeveelheid is. Geen doorwerking in geslachten (geen verbondsautomatisme), maar persoonlijke zegening.

Jac. de Groot is student Theologie aan de Universiteit van Utrecht en lid van de Gereformeerde Kerk (vrijgemaakt) van Veenendaal-Oost.